

## **Regulament privind activitatea notarilor în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului**

### **I. Dispoziții generale**

1. În conformitate cu prevederile Legii nr. 308 din 22.12.2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, notarii sînt entități raportoare, potrivit art. 4 alin. (1) lit. j), avînd obligațiile ce decurg din actul normativ menționat.

2. În activitatea pe care o desfășoară, notarii sunt expuși riscului de a autentifica acte juridice prin intermediul cărora unii clienți, denumiți în continuare solicitanți, ar urmări acțiuni de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, în sensul că, prin asistența notarială oferită, se pot încheia tranzacții cu fonduri rezultate din activități ilicite, fapte ce sînt incriminate de Codul penal al Republicii Moldova.

Pentru a nu fi expuși riscului de a fi implicați în tranzacții de spălare a banilor și finanțare a terorismului, notarii au obligația, în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 308/2017, de a elabora și aplica strategii și politici, inclusiv de cunoaștere a solicitanților care să prevină folosirea actelor notariale, în scopul spălării banilor sau a finanțării terorismului.

3. Folosirea actelor și procedurilor notariale de către solicitanți în activități ilegale de spălare a banilor sau finanțare a terorismului ar putea aduce daune deosebit de grave pentru profesia de notar și ar afecta negativ credibilitatea notarilor și actelor notariale.

În acest scop, Camera Notarială din Republica Moldova, denumită în continuare Camera Notarială, în baza prezentului regulament, denumit în continuare Regulament, stabilește regulile aplicabile de către notari în vederea: identificării și evaluării riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului; aplicării abordării bazate pe risc; elaborării politicilor și procedurilor interne; aplicării cerințelor de precauție privind solicitanții, inclusiv a măsurilor de precauție standard, simplificate și sporite; păstrării datelor; raportării activităților și tranzacțiilor care cad sub incidența legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului; organizării și realizării elementelor aferente sistemului de control intern; precum și altor cerințe în vederea minimizării riscurilor aferente spălării banilor și finanțării terorismului.

4. În prezentul regulament vor fi utilizați termenii prevăzuți de Legea nr. 246 din 15.11.2018 privind procedura notarială, Legea nr. 69 din 14.04.2016 cu privire la organizarea activității notarilor, Legea nr. 308 din 22.12.2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, Metodologia privind identificarea activităților și tranzacțiilor suspecte de spălare a banilor și finanțare a terorismului aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 496 din 25.05.2018 și alte acte normative în vigoare.

5. În conformitate cu prevederile art. 4 alin. (1) lit. j) din Legea nr. 308/2017, activitatea notarului cade sub incidența prevederilor menționate, în perioada acordării asistenței pentru întocmirea sau perfectarea de operațiuni pentru clienții săi privind cumpărarea ori vânzarea de bunuri imobile, acțiuni sau părți sociale ori elemente ale fondului de comerț, administrarea

instrumentelor financiare, a valorilor mobiliare sau a altor bunuri ale clienților, operațiuni sau tranzacții care implică o sumă de bani sau un transfer de proprietate, constituirea sau administrarea de conturi bancare, de economii ori de instrumente financiare, organizarea procesului de subscriere a aporturilor necesare constituirii, funcționării sau administrării unei societăți, pentru constituirea, administrarea ori conducerea unor astfel de societăți, a organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare sau a altor structuri similare, precum și în cazul în care participă, în numele sau pentru clienții săi, în orice operațiune cu caracter financiar ori vizând bunuri imobile, crearea, funcționarea sau administrarea de fiducii, societăți, fundații sau structuri similare.

6. Astfel, în activitatea sa, notarul va întreprinde măsurile necesare prevăzute de legislație, pentru informarea Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, denumit în continuare SPCSB, despre activitățile și tranzacțiile suspecte, tranzacțiile limitate sau în numerar ce țin de, dar nu se limitează la:

- a) contractul de vânzare-cumpărare a imobilului;
- b) contractul de donație a bunului;
- c) contractul de vânzare-cumpărare a participațiunii în capitalul social;
- d) contractul de vânzare-cumpărare a întreprinderii ca complex patrimonial;
- e) contractul de împrumut;
- f) contractul de cesiune a creanței;
- g) contractul de partaj;
- h) antecontractul, ce are ca obiect obligația de achitare a unei sume de bani sau transferul de proprietate;
- i) contractul de dare în plată;
- j) tranzacția, ce are ca obiect obligația de achitare a unei sume de bani sau transferul de proprietate;
- k) actul de executare a legatului, ce are ca obiect obligația de achitare a unei sume de bani sau transferul de proprietate.

7. Notarul are obligația de a raporta Serviciului activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar în valoare de cel puțin 200 000 de lei, inclusiv tranzacțiile/operațiunile ce au legătură între ele, dacă valoarea tranzacției/operațiunii este de 200 000 de lei sau mai mult. În cazul în care sunt identificate activități sau tranzacții suspecte, acestea se raportează indiferent de valoarea contractelor în conformitate cu prevederile art. 11 din Legea nr. 308/2017.

8. Lista activităților și tranzacțiilor ce urmează a fi transmise către SPCSB nu este limitativă, notarul fiind cel care apreciază tranzacțiile/operațiunile care urmează a fi raportate.

9. Acest Regulament nu este exhaustiv sau limitativ. Notarul, în cursul derulării angajamentelor își va individualiza, personaliza sau adapta, după caz, orice procedură considerată a fi necesară pentru a se asigura conformitatea cu cerințele legale în vigoare.

## **II. Funcțiile Camerei Notariale ca organ de supraveghere în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului**

10. În scopul executării prevederilor Legii nr. 308/2017, ale altor acte normative în vigoare, precum și a cerințelor standardelor internaționale în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, Camera Notarială în limitele competențelor:

- 1) emite ordine, hotărâri, instrucțiuni și alte acte normative în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, în cazurile prevăzute de lege;

2) elaborează și aprobă modelul programului propriu al notarului pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și alte modele de acte normative interne necesare pentru desfășurarea activității notarului cu respectarea cadrului legal pe segmentul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, după caz aprobă și publică ghiduri și recomandări necesare entităților raportoare supravegheate pentru implementarea prevederilor Legii nr. 308/2017;

3) monitorizează și verifică aplicarea prevederilor Legii nr. 308/2017, ale actelor normative subordonate acesteia, ale programelor proprii ale entităților raportoare și ale instrucțiunilor referitoare la aplicarea măsurilor de precauție privind clienții, identificarea clientului și a beneficiarului efectiv, raportarea, păstrarea datelor privind activitățile și tranzacțiile realizate, precum și referitoare la executarea măsurilor și procedurilor aferente controlului intern;

4) organizează, efectuează și actualizează, evaluarea riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului la nivel național;

5) stabilește criteriile și factorii de risc în baza evaluării riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului la nivel național.

**11.** Pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, Camera Notarială:

a) constată dacă entitățile raportoare utilizează politici, metode, practici, proceduri scrise, măsuri de control intern și reguli stricte cu privire la identificarea clienților și beneficiarilor efectivi;

b) determină dacă entitățile raportoare se conformează programelor proprii, orientate spre prevenirea și, după caz, identificarea activității de spălare a banilor și de finanțare a terorismului;

c) informează entitățile raportoare despre tranzacțiile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, inclusiv despre noile metode și tendințe în acest domeniu;

d) identifică existența posibilităților de spălare a banilor și de finanțare a terorismului ale entităților raportoare, întreprinde, după caz, măsuri suplimentare pentru prevenirea folosirii ilegale a acestora și informează entitățile raportoare despre eventualele riscuri;

e) sesizează celelalte organe cu funcții de supraveghere a entităților raportoare asupra încălcărilor identificate în domeniul spălării banilor și finanțării terorismului.

**12.** Pentru identificarea și asigurarea evaluării riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului Camera Notarială dispune și actualizează datele statistice sub forma unei versiuni consolidate complete în domeniul aflat în competență conform Legii nr. 308/2017.

**13.** Camera Notarială informează notarii privind:

a) modificările legislației în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor;

b) ordinele, hotărârile, instrucțiunile, ghidurile, recomandările și alte acte normative aprobate în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului;

c) alte date relevante din domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

**14.** Camera Notarială informează imediat, dar nu mai târziu de 24 de ore, SPCSB-ul, în cazul în care, pe parcursul controalelor pe care le efectuează la notari, sau în oricare alt mod, descoperă fapte care ar putea avea legătură cu spălarea banilor sau cu finanțarea terorismului, conform unor proceduri și criterii elaborate de Serviciu în comun cu organul cu funcții de supraveghere.

15. Camera Notarială realizează schimb de informații pe segmentul prevenirii și combaterii spălării banilor cu instituții similare sau cu alte autorități competente din alte țări (jurisdicții), în condițiile Legii nr. 308/2017.

16. Camera Notarială organizează activități de formare profesională în vederea perfecționării gradului de cunoaștere de către notari, în calitate de entități raportoare, a obligațiilor legale ce le revin în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, componența esențială a laturii de prevenție în domeniu.

17. Întru exercitarea atribuțiilor de verificare și control în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, Camera Notarială acționează conform prevederilor legislației în domeniu, a regulamentelor interne ale Camerei Notariale, precum și a altor acte normative în vigoare.

18. Camera Notarială, în urma rezultatelor evaluării profilului de risc aferent notarilor, utilizează abordarea bazată pe risc pentru ca amplexarea măsurilor întreprinse în privința acestora să fie proporțională riscurilor identificate. Profilul de risc se revizuieste atât în mod periodic, cât și atunci când există evenimente sau schimbări majore în activitatea notarilor.

19. La utilizarea abordării bazate pe risc, Camera Notarială, cel puțin:

a) identifică și înțelege clar riscurile sectoriale și naționale de spălare a banilor și de finanțare a terorismului;

b) are acces la toate informațiile relevante privind riscurile sectoriale, naționale și internaționale legate de solicitanți, actele și asistența notarială;

c) stabilește frecvența și intensitatea supravegherii, directe sau indirecte, în funcție de profilul de risc al notarilor și riscurile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului.

### **III. Cerințe față de programul propriu privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului**

20. În aplicarea legislației în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, pentru a preveni și împiedica implicarea notarilor în tranzacții suspecte de spălare de bani și finanțare a terorismului, notarul elaborează și aplică programe proprii pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (în continuare Program propriu pentru PCSB/FT).

21. Programul propriu pentru PCSB/FT reprezintă politici, proceduri și alte reguli și practici interne în scopul prevenirii și combaterii spălării banilor, finanțării terorismului și a proliferării armelor de distrugere în masă, inclusiv reguli de cunoaștere a solicitantului, care au ca scop stabilirea cerințelor legale și a măsurilor minime care urmează a fi aplicate de notar pentru a preveni întocmirea, la cererea solicitanților, a actelor notariale în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, în mod intenționat sau neintenționat.

22. Fiecare notar elaborează Programul propriu pentru PCSB/FT în dependență de complexitatea și volumul activității, riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului identificate și stabilite la nivel internațional, național, sectorial și individual, tipurile (categoriile) solicitanților, specificul asistenței acordate, zona geografică implicată, gradul (nivelul) de risc asociat al solicitanților și/sau al actelor îndeplinite la cererea acestora.

23. La elaborarea Programului propriu pentru PCSB/FT notarul va ține cont de recomandările și actele normative aprobate de Camera Notarială.

24. Programul propriu pentru PCSB/FT, conține cel puțin următoarele:

a) numele persoanelor responsabile de asigurarea conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;

b) obligațiile notarului sau, după caz, a persoanei responsabile, de asigurare a conformării politicilor și procedurilor interne cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, care trebuie să prevadă cel puțin:

- monitorizarea procesului de realizare a prevederilor legislației în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului și al Programului propriu pentru PCSB/FT;

- asigurarea biroului și a angajaților cu măsurile necesare în scopul lichidării neajunsurilor/încălcărilor constatate în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

c) politici, metode, practici, proceduri scrise, măsuri de control intern și reguli stricte pentru prevenirea spălării banilor și finanțării terorismului, care includ măsuri de precauție privind clienții, de identificare a tranzacțiilor complexe și neordinare, a tranzacțiilor clienților rezidenți cu prestatorii de servicii privind activele virtuale autorizați în alte state, inclusiv aferente persoanelor expuse politic;

d) modul și procedurile de gestionare și de evaluare a riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului în domeniul propriu de activitate, procedeele de aplicare a abordării bazate pe risc și alte măsuri relevante în domeniu;

e) proceduri de monitorizare, actualizare și aplicare a listelor persoanelor, grupurilor și entităților implicate în activități de spălare a banilor, activități teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă;

f) proceduri privind ținerea evidenței și păstrarea informației;

g) proceduri privind identificarea și raportarea activităților și tranzacțiilor suspecte către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor;

h) măsuri de promovare a normelor etice și profesionale în sectorul supravegheat și de prevenire a folosirii entității raportoare, în mod intenționat sau nu, de către grupuri criminale organizate sau de către asociații acestora;

i) mecanisme interne de protejare a persoanelor desemnate responsabile de asigurarea conformității și a angajaților care raportează încălcări ale legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;

j) program continuu de instruire a angajaților în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului;

k) efectuarea auditului independent privind testarea conformității activității notarului cu politicile, procedurile, controalele interne în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

**25.** Notarul actualizează, ori de câte ori este necesar, Programul propriu pentru PCSB/FT, ținând cont de prevederile legislației în vigoare și de noile practici în exercitarea activității.

**26.** Notarul păstrează Programul propriu pentru PCSB/FT elaborat în arhivă în condițiile stabilite de legislația în vigoare.

**27.** Notarul poate desemna, din rîndul angajaților săi, persoana care va fi investită cu atribuții de executare a Legii nr. 308/2017. Desemnarea se realizează printr-un act intern emis de notar, care trebuie să conțină numele și prenumele persoanei împuternicite, datele ei de identificare, natura și limitele responsabilităților în scopul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului în cadrul activității biroului notarial.

**28.** Programul-cadru propriu pentru PCSB/FT se elaborează de către Camera Notarială și se aprobă de către Consiliul Camerei Notariale.

#### **IV. Măsuri de precauție privind solicitanții și identificarea beneficiarului efectiv**

**29.** Potrivit dispozițiilor art. 4 alin. (4) din Legea nr. 69/2016 cu privire la organizarea activității notarilor, în activitatea sa, notarul asigură respectarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, apartenență politică, avere, origine socială sau orice alt criteriu, în condițiile legii.

**30.** În cadrul desfășurării activității notarul aplică măsurile de precauție standard, simplificate și sporite privind solicitanții actelor notariale, în corespundere cu prevederile Legii nr. 308/2017.

**31.** Măsurile de precauție privind solicitanții actelor notariale vor cuprinde cel puțin:

a) stabilirea identității solicitantului actului, acțiunii și procedurii notariale, de fiecare dată la îndeplinirea acestora;

b) monitorizarea permanentă a actelor, acțiunilor și procedurilor notariale îndeplinite în vederea determinării și raportării tranzacțiilor în numerar/limitate/suspecte în conformitate cu legislația în vigoare și prezentul regulament;

c) stabilirea sursei bunurilor;

d) stabilirea beneficiarului efectiv;

e) stabilirea persoanei expuse politic, a membrilor familiei persoanelor expuse politic și a persoanelor asociate persoanelor expuse politic.

**32.** Notarul este obligat să identifice, documenteze, verifice și analizeze informațiile/datele privind identitatea solicitanților actelor notariale, beneficiarii efectivi ai acestora și a sursei bunurilor.

**33.** În procesul de identificare a solicitantului actelor notariale, a beneficiarului efectiv (și/sau a reprezentantului împuternicit) notarul utilizează abordarea bazată pe risc pentru a se asigura că totalitatea măsurilor aplicate garantează certitudinea cunoașterii solicitantului și a beneficiarului efectiv al acestuia. Procedurile de cunoaștere a solicitanților, stabilite în prezentul regulament și politicile interne ale notarului, au drept scop de a-i acorda posibilitate notarului să-și formeze o convingere întemeiată că dispune de informațiile/cunoștințele adecvate în legătură cu identitatea reală a fiecărui solicitant.

**34.** Pentru îndeplinirea diligențelor cu privire la solicitant, notarul, la inițierea actului, acțiunii și procedurii notariale, va stabili identitatea solicitantului actului notarial – persoană fizică – sau a reprezentantului acestuia, în conformitate cu prevederile art. 12 din Legea nr. 246/2018, a Legii nr. 273 din 09.11.1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte și altor acte normative aplicabile procedurii notariale.

**35.** Pentru a aplica măsurile de cunoaștere a solicitanților, inițial îndeplinirii actelor notariale ce cad sub incidența Legii nr. 308/2017, notarul solicită completarea sub propria răspundere de către solicitant a formularului. Formularul va fi actualizat periodic și/sau în funcție de risc.

**36.** În cazul în care, din informația declarată de solicitant în formular, precum și dacă există informații sau suspiciuni că tranzacția nu se desfășoară în numele sau în interesul propriu al solicitantului actului notarial, notarul, pe lângă identificarea acestuia, va aplica toate măsurile posibile, în vederea identificării beneficiarului efectiv al tranzacției, definit în textul Legii nr. 308/2017.

**37.** La identificarea beneficiarului efectiv, notarul trebuie să țină cont de faptul că scopul urmărit în aceste cazuri constă în stabilirea persoanelor fizice care exercită un control real asupra unui solicitant, prin drept de proprietate, drepturi sau vot sau prin alte mijloace. La stabilirea

măsurii în care este necesară identificarea beneficiarului efectiv, notarul poate utiliza abordarea bazată pe riscuri în funcție de factorii adecvați.

**38.** Informația despre beneficiarul efectiv poate fi obținută de notar de la solicitant, prin accesarea evidențelor/registrelor publice sau în alt mod. În funcție de tipul solicitantului, jurisdicție, relația de afaceri sau tranzacție, notarul va da apreciere singur la ce sursă va recurge pentru identificarea beneficiarilor efectivi (de exemplu: va consulta sursele deschise de informații, va discuta cu solicitanții, va căuta pe internet informații detaliate sau va consulta diverse baze de date la care are acces).

**39.** În cazul în care există suspiciuni privind veridicitatea informației declarate în formular notarul va întreprinde toate măsurile posibile în vederea verificării datelor comunicate. În acest scop notarul va corobora informația primită de la solicitant cu alte informații disponibile din surse independente. În cazul în care riscurile evaluate pentru solicitant privind operațiunile de spălare a banilor sau finanțare a terorismului sunt evaluate ca fiind semnificative, sau în cazul în care există suspiciuni rezonabile că informațiile primite nu sunt reale sau că din punct de vedere operațional informațiile nu sunt adecvate, notarul, ca entitate raportoare, poate decide să continue sau să sisteze relația cu acest solicitant, documentând decizia conform legislației aplicabile.

**40.** Cerințele specificate în punctele precedente se aplică și persoanelor care aduc un aport în bunuri unei persoane juridice și care dețin un control important asupra utilizării bunurilor.

**41.** La primirea banilor în depozit, notarul, are obligația să identifice beneficiarul efectiv (creditorul) al banilor depuși, cu excepția cazurilor când beneficiarul efectiv este stabilit în baza hotărârii judecătorești. În caz de imposibilitate de identificare a beneficiarului efectiv (creditorului), debitorul va fi considerat drept beneficiar efectiv.

**42.** Concomitent cu stabilirea identității solicitantului actului notarial, în mod obligatoriu, notarul verifică dacă solicitantul actului notarial și beneficiarul efectiv al acestuia este inclus în listele consolidate ale persoanelor supuse aplicării măsurilor restrictive internaționale și persoanelor asociate acestora, în sensul prevederilor art. 35 din Legea nr. 25/2016 privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale.

**43.** Concomitent cu stabilirea identității solicitantului actului notarial, în mod obligatoriu, notarul verifică dacă solicitantul actului notarial și beneficiarul efectiv al acestuia este inclus în listele consolidate ale persoanelor, grupurilor și entităților implicate în activități teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă, care fac obiectul măsurilor restrictive.

**44.** În cazul în care, în urma verificărilor, notarul va constata includerea solicitantului actului notarial și/sau al beneficiarului efectiv al acestuia în listele consolidate ale Uniunii Europene, Organizației Națiunilor Unite, Serviciului de Informații și Securitate și altor organe competente în acest sens, va aplica măsurile restrictive de blocare a fondurilor în conformitate cu legislația în vigoare.

**45.** Având în vedere că persoanele expuse politic (denumite în continuare PEP) sunt considerate a reprezenta solicitanți cu un grad mai ridicat de risc – în cazul în care notarul întocmește actul notarial cu participarea unui solicitant care se încadrează în categoria PEP, sau în cazul în care PEP este beneficiarul efectiv al solicitantului, atunci, notarul va aplica condiții speciale pentru îndeplinirea obligației de diligență cu privire la solicitant.

Astfel, notarul va aplica abordarea bazată pe risc, prin identificarea dacă solicitanții – persoane fizice care exercită funcții publice se încadrează în categoria persoanelor expuse politic, conform prevederilor Legii nr. 308/2017 și a altor acte normative în vigoare

**46.** Inițial, în procesul de identificare a solicitantului, notarul va cere solicitantului sau reprezentantului acestuia, completarea formularului, în care acesta va comunica, pe propria răspundere, informații suficiente despre statutul său, membrii apropiați ai familiei, persoanele asociate, beneficiarul efectiv, locul/locurile de muncă și funcția/funcțiile deținute pe parcursul ultimilor 12 luni etc..

**47.** Notarul urmează să verifice veridicitatea datelor obținute prin alte surse alternative de informații, care pot fi utilizate la identificarea persoanei expuse politic, inclusiv:

- Pagina web oficială a Autorității Naționale de Integritate ([www.ani.md](http://www.ani.md)) sau a autorităților similare din alte state;

- Mijloacele mass-media și revistele;

- Motoarele de căutare din internet;

- Alte surse disponibile.

**48.** Notarul examinând informația obținută din cel puțin sursele nominalizate mai sus, va verifica dacă solicitantul sau beneficiarul efectiv, are statut de persoană expusă politic, este membrul familiei sau asociatul persoanei expuse politic.

**49.** Având în vedere că nivelul riscului prezentat de solicitant este direct determinat de sursa de proveniență a fondurilor solicitantului, la îndeplinirea actului notarial, notarul aplică măsuri de precauție sporită stabilind amploarea lor în funcție de riscul asociat tipului de solicitant și/sau volumului/cuantumului/valorii actului notarial, ținând cont de evaluarea națională a riscurilor în domeniu și prevederile Legii nr. 308/2017.

Întru realizarea acestui scop, notarul va obține informații privind scopul operațiunii, sursa mijloacelor bănești, precum și alte informații ținând cont de prevederile Legii nr. 308/2017.

Informațiile privind sursa de fonduri, ce reprezintă acea activitate care generează fonduri pentru un solicitant, pot fi obținute la completarea formularului, în care solicitantul (reprezentantul) va comunica, pe propria răspundere, informații despre proveniența fondurilor solicitantului.

**50.** Întru justificarea îndeplinirii măsurilor de precauție prin căutarea/verificarea informației relevante, notarul va determina, la libera sa apreciere, prin ce probe va justifica luarea măsurii respective de precauție (cum ar fi: screenshot-ul ecranului calculatorului, aplicarea mențiunilor pe formular despre lipsa informației, după caz întocmirea unui înscris separat etc.).

**51.** În cazul în care nu este posibilă conformarea la cerințele prevăzute la art. 5 alin. (2) lit. a)–c) al Legii nr. 308/2017, notarul este obligat să nu îndeplinească nici un act notarial, inclusiv printr-un cont de plăți, să nu stabilească nicio relație de afaceri ori să finalizeze o relație de afaceri existentă și să țină cont de prevederile art. 11 din Legea nr. 308/2017, privind transmiterea formularelor speciale privind raportarea activităților sau a tranzacțiilor suspecte Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.

În aceste cazuri, notarul va refuza în autentificarea tranzacției sau în îndeplinirea oricărui alt act solicitat fiind în drept să nu explice solicitantului motivul refuzului, potrivit prevederilor art. 5 alin. (3) din Legea nr. 308/2017.

Astfel, dacă solicitantul refuză să completeze integral sau parțial (în special pozițiile care se referă la beneficiarul efectiv, sursa fondurilor, statutul de PEP) sau să semneze formularul, sau refuză să pună la dispoziție acte confirmative solicitate de notar întru verificarea informației declarate, notarul va refuza în îndeplinirea actului, precizând aceste circumstanțe pe formular.

**52.** Întru executarea prevederilor art. 33 din Legea nr. 308/2017, notarul, din oficiu sau la solicitare, se abține de la executarea activităților și tranzacțiilor cu bunuri, inclusiv mijloace



financiare, pentru un termen de 5 zile lucrătoare, dacă stabilesc suspiciuni care pot indica despre acțiuni de spălare a banilor, infracțiuni predicat, acțiuni de finanțare a terorismului sau a proliferării armelor de distrugere în masă, în curs de pregătire, de tentativă, de realizare ori deja realizate, și informează imediat Serviciul, dar nu mai târziu de 24 de ore de la momentul abținerii.

Măsurile aplicate privind sistarea executării actului notarial, în condițiile expuse mai sus, încetează din oficiu la expirarea termenului pentru care au fost aplicate. Totodată, acestea pot înceta înainte de expirarea termenului doar în baza permisiunii scrise a Serviciului.

La recepționarea deciziei Serviciului emisă, conform prevederilor art. 33 din Legea nr. 308/2017, notarul este obligat să înregistreze decizia, indicând data și ora exactă; să sisteze imediat executarea activităților sau tranzacțiilor suspecte, să sisteze bunurile suspecte pe termenul indicat în decizie; să informeze imediat Serviciul privind valoarea bunurilor sistate; în momentul parvenirii cererii din partea solicitantului sau reprezentantului acestuia privind efectuarea unor activități, tranzacții sau operațiuni cu bunuri sistate, să elibereze o copie a deciziei Serviciului.

Decizia de sistare a executării activității sau tranzacției suspecte ori decizia de sistare a bunurilor suspecte devine executorie din momentul recepționării acesteia de către notar.

**53.** Notarul refuză îndeplinirea actelor, acțiunilor și procedurilor notariale în următoarele situații:

a) solicitantul prezintă date inexacte sau incomplete sau date care ascund informații esențiale, în special cu referință la părțile implicate în actul juridic;

b) reprezentanții se opun în dezvăluirea numelui persoanelor în numele cărora acționează, refuză să prezinte documentele confirmative solicitate de notar cu privire la persoanele reprezentate sau, după caz, despre natura tranzacției, ori solicitantul refuză să îndeplinească formularul privind beneficiarul efectiv sau anumite rubrici din formular cum ar fi – statutul de persoană expusă politic;

c) solicitantul, beneficiarul efectiv sau, după caz, reprezentanții acestora sunt incluși în listele persoanelor, grupurilor sau entităților implicate în activități teroriste sau de proliferare a armelor de distrugere în masă.

**54.** La îndeplinirea actului notarial, notarul va lua în considerare următorii factori care generează risc sporit, la existența cărora actul urmează a fi raportat către SPCSB:

a) solicitantul este rezident al unei țări și/sau jurisdicții ce nu dispun de norme contra spălării banilor și finanțării terorismului ori dispun de norme inadecvate în acest sens;

b) solicitantul este rezident al unei țări și/sau jurisdicții asupra cărora au fost aplicate sancțiuni, embargouri, interdicții sau alte restricții de către autoritățile competente naționale și în baza actelor emise de către organizațiile internaționale;

c) solicitantul este rezident al unei țări și/sau jurisdicții ce reprezintă un risc sporit din cauza nivelului înalt de infracționalitate și de corupție;

d) solicitantul este rezident al unei țări și/sau jurisdicții ce furnizează finanțare sau suport activităților teroriste, sau pe teritoriul cărora activează organizații teroriste desemnate;

e) solicitantul cere îndeplinirea actului notarial cu indicarea sumei la limita de raportare;

f) solicitantul cere îndeplinirea actului notarial des, astfel fiind transferate active de la o persoană fizică sau juridică la alte persoane în perioade scurte de timp și la un număr ridicat;

g) solicitantul cere îndeplinirea actului notarial la un preț mai mic sau mai mare cu 30% raportat la prețul mediu înîlnit pe piață, în cel puțin două surse publice care conțin informații

despre prețul de piață, cu excepția situației când prețul declarat de părți este într-o corelație rezonabilă cu prețul stabilit în raportul de evaluare;

h) solicitantul refuză să indice modul de achitare a banilor la îndeplinirea actului notarial;

i) solicitantul are dubii, refuză de a prezenta careva acte, răspunsuri sau informații suplimentare cerute de notar, are comportament nervos;

j) solicitantul cere îndeplinirea unui act notarial scopul economic al tranzacțiilor fiind incert;

k) alți factori de risc identificați.

**55.** Notarul determină lista țărilor menționate la pct. 4.26. lit. a)-d) ținând cont de actele normative emise de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor întru executarea prevederilor Legii nr. 308/2017.

**56.** Notarul la îndeplinirea actului notarial la solicitarea persoanei expuse politic sau în cazul în care beneficiarul efectiv este o persoană expusă politic, asigură aplicarea cel puțin a următoarelor măsuri:

a) dispune de informații/liste care permit determinarea dacă un solicitant și/sau beneficiarul efectiv al acestuia este sau nu persoană expusă politic;

b) stabilește sursa mijloacelor bănești implicate la îndeplinirea actului notarial.

Notarul urmează să înregistreze informația obținută pentru a o face disponibilă autorităților competente.

**57.** Întru executarea Legii nr. 308/2017, notarul monitorizează și actualizează permanent listele consolidate ale persoanelor, grupurilor și entităților implicate în activități teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă publicate de către Serviciul de Informații și Securitate.

**58.** Monitorizarea continuă de către notar a actelor îndeplinite de un anumit solicitant într-o perioadă de lungă durată, se face pentru a se asigura ca actele/contractele încheiate să fie conforme cu informațiile deținute de notar privind solicitantul, profilul activității lui și la profilul riscului, inclusiv la sursa bunurilor, și ca documentele, datele sau informațiile deținute să fie actualizate. Modul de stocare și verificare a datelor despre actele/contractele se stabilește de către notar.

## **V. Evaluarea riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului și abordarea bazată pe risc**

**59.** În cadrul desfășurării activității notarul întreprinde acțiuni privind identificarea și evaluarea riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului în domeniul propriu de activitate, în raport cu solicitanții actelor notariale, ținând cont de evaluarea riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului la nivel național.

**60.** În cadrul desfășurării activității notarul asigură implementarea abordării bazate pe risc prin proceduri de identificare, evaluare, monitorizare, gestionare și diminuare a riscului de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, ținând cont de evaluarea riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului la nivel internațional, național, regional, rezultatele evaluării în domeniul propriu de activitate a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, programele interne, precum și de criteriile și factorii stabiliți de Camera Notarială și SPCSB.

**61.** Rezultatele evaluării în domeniul propriu de activitate a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului se consemnează într-un raport de evaluare, se aprobă și se

actualizează periodic, dar nu mai puțin de o dată la un an, iar la cerere se prezintă Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și/sau Camerei Notariale.

**62.** În procesul de evaluare a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului în domeniul propriu de activitate notarul va ține cont de următorii factori:

- a) cețățenia/rezidența persoanelor fizice/juridice;
- b) ocupația sau genul de activitate al solicitantului;
- c) statutul beneficiarului efectiv (ex.: persoană expusă politic);
- d) reputația persoanei fizice/juridice;
- e) prezența sau lipsa intermediarilor;
- f) serviciul, acțiunea sau actul notarial solicitat;
- g) scopul și natura relației de afaceri;
- h) suma, volumul și/sau valoarea tranzacțiilor/operațiunilor;
- i) proveniența și sursa bunurilor deținute;
- j) autenticitatea și veridicitatea informațiilor oferite de solicitantul actului notarial.

**63.** În procesul de evaluare a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, notarul utilizează diverse surse de informații pentru a identifica, gestiona și diminua riscurile aferente activității notariale. Aceasta include luarea în considerare a tipologiilor, a indicatorilor de risc, a ghidurilor și/sau recomandărilor emise de autoritățile competente naționale și internaționale.

**64.** Aplicând abordarea bazată pe risc notarul analizează activitatea solicitantului prin prisma următoarelor riscuri:

1) **riscul geografic** – la stabilirea riscurilor asociate jurisdicțiilor și zonelor geografice, entitățile raportoare vor ține cont de:

- a) zona/jurisdicția în care solicitantul sau beneficiarul efectiv este înregistrat;
- b) zona/jurisdicția unde solicitantul sau beneficiarul efectiv activează;
- c) zona/jurisdicția cu care solicitantul sau beneficiarul efectiv are relații de afaceri;

2) **riscul de client/solicitant** – pentru persoane reprezentate prin împuterniciți, persoane expuse politic, persoane ce efectuează tranzacții aparent lipsite de sens economic;

3) **riscul de produs** – pentru expunerea unui produs economico-financiar riscului de spălarea de bani sau de finanțare a terorismului;

4) **riscul de tranzacții** – pentru sensibilitatea unor operațiuni determinate de factori interni sau externi ori a unor operațiuni pentru care se folosește cu preponderență numerarul, a unor operațiuni repetate cu sume sub limita de raportare.

**65.** Riscurile prevăzute la pct. 5.6. din prezentul Regulament nu poartă un caracter limitativ și pot fi diferențiate și printr-o abordare prudentială în funcție de specificul solicitantului de acte notariale.

**66.** Raportul de evaluare a riscurilor va conține, cel puțin:

a) descrierea vulnerabilității sectorului la fenomenul de spălare a banilor în conformitate cu riscurile naționale identificate;

b) evaluarea și categorizarea în funcție de influența riscului, a vulnerabilităților produselor, serviciilor oferite;

c) stabilirea priorității planurilor de acțiune care vor consolida mijloacele și resursele întru diminuarea acestora.

**67.** Raportul de evaluare a riscurilor se actualizează odată cu actualizarea rapoartelor naționale de evaluare a riscurilor sau ori de câte ori apare necesitatea.

## **VI. Raportarea activităților și tranzacțiilor**

**68.** Notarul este obligat să raporteze Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor despre:

1) bunurile suspecte, activitățile sau tranzacțiile suspecte de spălare a banilor, de infracțiuni predicat și de finanțare a terorismului, care sînt în curs de pregătire, de tentativă, de realizare sau sînt deja realizate, în cel mult 24 de ore de la identificarea actului sau circumstanțelor care generează suspiciuni;

2) activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar în valoare de cel puțin 200 000 de lei, efectuate printr-o operațiune ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, în decursul unei luni, începând cu prima zi și terminând cu ultima zi a lunii, până la data de 5 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate activitățile sau tranzacțiile;

3) tranzacțiile clienților realizate printr-o operațiune a cărei valoare este de cel puțin 200 000 de lei și care nu se încadrează în prevederile subpct. 2 pct. 6.1. din prezentul regulament, până la data de 10 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile.

**69.** Datele ce urmează a fi raportate SPCSB-ului se indică în formulare speciale, a căror formă, structură, conținut, precum și modul de raportare, primire și confirmare sînt prevăzute de instrucțiunea și procedura cu privire la raportarea activităților sau tranzacțiilor, care se elaborează și se aprobă de către Serviciu și se publică pe pagina web oficială a acestuia.

**70.** Raportarea informației către SPCSB se realizează prin canalul securizat pentru transmiterea și primirea formularului special.

**71.** Notarul va dispune de:

a) proceduri clare, reieșind din prevederile Legii nr. 308/2017, aduse la cunoștința întregului personal, care prevăd raportarea bunurilor, activităților sau tranzacțiilor suspecte de spălare a banilor, de infracțiuni asociate acestora și de finanțare a terorismului;

b) sisteme de depistare a activităților și tranzacțiilor suspecte conform criteriilor și indicilor stabilite, inclusiv de autoritățile competente;

c) proceduri de informare a persoanei responsabile de la Camera Notarială privind problemele ce țin de prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

**72.** Suspiciunea privind activitățile și tranzacțiile se stabilește în baza criteriilor obiective și subiective, în conformitate cu recomandările naționale și internaționale în domeniu, inclusiv în baza criteriilor privind tranzacțiile cu jurisdicțiile cu risc sporit sau necooperante, privind lipsa sensului economic al tranzacțiilor, lipsa încrederii în persoanele care participă la activitate sau tranzacție, îndoiala în ceea ce privește corectitudinea, legalitatea faptelor acestora, modul neobișnuit în care se efectuează activitatea sau tranzacția, precum și în baza riscurilor identificate în urma evaluării efectuate în domeniul propriu de activitate.

**73.** În cazul acordării de către notar a consultațiilor verbale, cînd solicitantul nu va oferi notarului informații despre identitatea sa sau a beneficiarului său efectiv, sursa bunurilor, notarul nu este ținut să raporteze SPCSB-ului.

## **VII. Păstrarea datelor**

**74.** Notarul păstrează toate documentele și informațiile necesare pentru respectarea măsurilor de precauție privind clienții și beneficiarii efectivi, inclusiv, dacă sunt disponibile, informațiile obținute prin mijloace de identificare electronică, servicii de încredere relevante sau prin orice alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de autoritățile naționale abilitate prin lege, și copiile documentelor de identificare, arhiva conturilor și documentelor primare, corespondența de afaceri, rezultatele

analizelor și cercetărilor efectuate, pe o perioadă de 5 ani de la încetarea relației de afaceri sau de la data unei tranzacții ocazionale, în cazul acordării asistenței pentru planificarea tranzacției, iar în cazurile în care tranzacția a fost efectuată de notar se vor păstra împreună cu actele în temeiul cărora a fost îndeplinit actul notarial conform modului și termenului prevăzut conform prevederilor legale.

**75.** Procedurile de păstrare a documentelor și informației vor include, după caz, următoarele:

1) asigurarea evidenței solicitanților și a beneficiarilor efectivi identificați, care va conține cel puțin: denumirea/numele solicitantului, IDNO/IDNP;

2) păstrarea tuturor documentelor primare, inclusiv a corespondenței cu solicitantul;

3) păstrarea dosarelor privind identificarea și verificarea solicitanților conform pct. 7.1. din prezentul Regulament;

4) păstrarea informației privind tranzacțiile efectuate;

5) arhivarea informației privind tranzacțiile în condiții de siguranță și disponibilitate operativă.

**76.** Prin derogare de la termenul instituit în pct. 7.1. al prezentului Regulament, SPCSB-ul sau Camera Notarială pot solicita, prelungirea termenului de păstrare al anumitor tipuri de documente și informații, în corespundere cu prevederile Legii nr. 308/2017, pentru o perioadă care nu poate depăși 5 ani suplimentari.

**77.** În cazurile prevăzute de actele normative în vigoare, notarul prezintă toate informațiile relevante privind relațiile de afaceri cu clienții, precum și natura acestor relații.

**78.** Orice formulare de cunoaștere a solicitanților au caracter de confidențialitate.